

Täysistunto

Tiistai 26.11.2024 klo 14.02—19.56

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ilmastolain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 151/2024 vp

Valiokunnan mietintö YmVM 8/2024 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Käsittelyn pohjana on ympäristövaliokunnan mietintö YmVM 8/2024 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Yleiskeskustelua. Edustaja Kallio, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.38 **Vesa Kallio kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Pahoittelut, pitää vähän vetää henkeä, kun tuli juostua. Joskus se vanhakin mies joutuu juoksemaan. [Juho Eerola: Hengästyttävä puheenvuoro!] — Katsotaan, miten tuolla lopussa sitten käy.

Arvoisa puhemies! Ilmastolakiin lisättiin kuntien ilmastosuunnitelmien laatimisvelvoite osittain kuntien omasta toiveesta ja siksi, että suuri osa ilmastoon vaikuttavasta päätöksenteosta ja käytännön toimista tehdään kuitenkin kuntatasolla. 1.3.2023 kunnan velvoite laatia ilmastosuunnitelma tuli lakiin, ja se pitää päivittää vähintään kerran valtuustokaudessa. Ensimmäinen ilmastosuunnitelma on laadittava valtuustokaudella 2025—2029.

Nyt hallitus esittää kuntien ilmastosuunnitelmia koskevan velvoitteen kumoamista ensi vuoden alusta. Ilmastosuunnitelman velvoitteen kumoaminen näin nopeasti on poukkoilevaa ja huonoa lainsäädäntöä. Tämä tuli esille useissa lakiesityksiin annetuissa lausunnoissa, muun muassa maakuntaliitoilta. Kunnat ovat voineet hakea avustusta ilmastosuunnitelman laatimiseen ympäristöministeriöltä. Tähän on varattu vajaan kolmen miljoonan euron vuosittainen määräraha, mutta se on nyt poistettu valtion talousarviosta ja julkisen talouden suunnitelmasta. Kaikki kunnat eivät ehtineet hakea avustuksia ja jäivät nyt eriarvoiseen asemaan avustusten loppuessa.

Arvoisa puhemies! Ilmastosuunnitelman velvoite toi erityisesti pienemmille kunnille selkänöjaa ilmastotyöhön sitoutumiselle, muutosten läpiviemiselle ja investointien perusteluille. Ilmastolain mukaista velvoitetta laatia ilmastosuunnitelma pidettiin sopivan tasoisena ja väljänä. Tämä tuli esille myös hallituksen esityksen lausunto- ja asiantuntijapalautteessa. Sitaatti Parikkalan kunnan lausunnosta Etelä-Karjalasta: ”Kunnat ovat ratkaisevassa roolissa ilmastomuutoksen hillinnässä, ja ilman kuntien suunnitelmallista ja määrätietoista ilmastotyötä on Suomen mahdotonta päästä asetettuihin ilmastotavoitteisiin. Lisäksi kuntien tulisi olla tasavertaisessa asemassa ilmastotyön tekemisessä, mikä ei nyt lausuttavana olevan lakiesityksen toteutumisen myötä toteudu. Velvoitteen poisto voi myös johtaa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 122/2024 vp

siihen, että osa kunnista jää jälkeen vihreän siirtymän investoinneissa ja muussa kehityksessä.”

Velvoitteen ja rahoituksen peruuntuessa kuntien motivaatio ilmastosuunnitelman laatimiseen ja sitä kautta suunnitelmalliseen ilmastotyöhön vähenee. Pienempien kuntien mahdollisuus tehdä ilmastotyötä, sopeutua ilmastomuutokseen ja pystyä kilpailemaan esimerkiksi vihreän siirtymän investoinneista heikkenee. Tämä vääjäämättä heikentää ilmasto-vaikutuksia erityisesti pienempien kuntien osalta. Vihreän siirtymän hankkeista moni sijoittuu maaseudulle ja pieniin kuntiin. Teollisen mittakaavan uusiutuvan energian tuotantoa suunnitellaan pääasiassa maaseutuvaltaisille alueille. Nämä investoinnit eivät kuitenkaan toteudu ilman suunnitelmallista työtä kaikkien niiden ilmastovaatimusten täyttämiseksi, joita tänä päivänä käytännössä jokainen uusi investointi edellyttää. Eikä tässä ole kyse siitä, mitä mieltä me täällä salissa olemme ilmastotoimista. Vaatimukset niiden huomioimisesta tulevat markkinoilta — markkinoilta, joiden varaan hallitus on laskenut suuren osan Suomen kehityksestä tulevaisuudessa. Mitä huonompia päätöksiä me täällä teemme, sitä todennäköisemmin markkinat eivät toimi, tai ainakaan ne eivät toimi tasapuolisesti koko maassa.

Arvoisa puhemies! Edellä olevan perusteella tulemme esittämään, että lakiehdotus hylätään ja että hyväksytään yksi lausuma. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Elo.

15.42 Tiina Elo vihr: Arvoisa puhemies! Tämä on tosiaan surullinen esitys ja osoitus hallituksen arvomaailmasta ja tavoitteista. Hallituksen hinku poistaa kunnilta velvollisuuden tehdä ilmastosuunnitelma, on osoitus siitä, että ilmastotoimista haluttiin varta vasten leikata.

Poukkoileva politiikka, jossa lakeja muutetaan niiden oltua voimassa vasta hetken, on myrkyä taloudelle, hallinnolle, ennakoitavuudelle ja kansalaisten sitoutumiselle ilmastopolitiikkaan. Ilmastomuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen ovat kunnissa pitkäjänteistä työtä, joka jatkuu yli hallituskausien. Tällä päätöksellä annetaan viesti, ettei tämä työ ole hallituksen mielestä merkityksellistä. On myös valtion ja hallituksen etu, että kunnat jatkavat kunnianhimoista ilmastotyötä. Se tarkoittaa kaavoitusta, joka luo viihtyisää asuinympäristöä, sujuvaa ja kestävästä liikkumista kävellen, pyörällä ja julkisilla, puhtaita energiaratkaisuja ja vastuullisia julkisia hankintoja.

Kun huomioidaan kuntien merkitys Suomen ilmastotavoitteiden saavuttamisen kannalta, on vaikea ymmärtää ja perustella, miksi kunnat halutaan sulkea ilmastolain soveltamisen ulkopuolelle. Toki monet kunnat tulevat jatkamaan suunnitelmallista ilmastotyötä, jota monet tekivät jo ennen ilmastolain voimaantuloa. On tärkeää, että tätä työtä tuetaan ja että tämän työn tukena toimii jatkossakin riittävästi resursoitu Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämä päästötietopalvelu. Palvelu mahdollistaa kaikille kunnille omien päästöjen seurannan. Nyt on tarkoitus, että sen ylläpitäminen jatkuu lakisääteisenä tehtävänä, mutta siihen ei enää osoiteta erillistä määrärahaa. Toivon, että tätä asiaa tarkasti seurataan ja tarvittaessa se rahakin sinne osoitetaan, että palvelu voi jatkua.

Me eletään aikaa, jolloin ilmastomuutos on kiihtymässä niin, että on todellinen vaara, että saavutamme keikahduspisteen, jonka jälkeen muutokset ilmastossa ovat hallitsemattomia. Tällaisessa tilanteessa ilmastolainsäädäntöä on tarpeen kiristää eikä heikentää. Esi-tämme tämän lakiesityksen hylkäämistä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 122/2024 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kumpula-Natri.

15.44 Miapetra Kumpula-Natri sd: Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on ympäristövaliokunnan mietintö, jonka se on antanut hallituksen esitykselle ilmastolain muuttamisesta, ja sen ainoa kohta on se, että kunnilta poistetaan velvoite tehdä ilmastosuunnitelma. Onneksi kuntien ei ole pakko toimia hallituksen ohjeistuksen mukaisesti, vaan todella monet kunnat jatkavat sitä työtä, jota on tehty. Kuntalaisista, suomalaisista 90 prosenttia asuu kunnissa, joissa on ilmastotavoite, ja yli 80 prosentissa kunnista, joilta on kyselty, ilmastosuunnitelma on tai se on valmisteilla. Se, minkä tämä hallituksen esitys saa aikaiseksi, on se, että kunnat eivät voi hakea tälle enää tukea, ja sitten vähän epävarmalle jää tuollainen työkalu, jossa kunnat saisivat palvelun näistä päästölähteistä, koska tuommoinen 50 000 euron määräraha on katsottu sitten päästötietopalvelulta jotenkin varmaan säästöleikkurin tarpeeksi. Se kuulostaa enemmän ideologiselta kuin valtiontalouteen perustuvalta työltä. Tällainen tarve kuitenkin kunnilla on saada päästötietopalvelusta työnsä tueksi tietoja.

Kunnissa on tehty työtä, joka vielä jatkuu yli hallituskausien, ja sen takia se on tärkeää. Se ajatus, että pienet kunnat jäisivät tästä jälkeen, eivät olisi mukana, loukkaa myös sitä ajatusta, joka ilmasto-ohjelmissa nykyään on modernisti viety läpi maailman, että paikallisyhteisöt ovat tiiviisti tässä työssä mukana. Se ei ole niin, että Bryssel tekee ja säätää. Se ei ole niin, että Balin ilmastokokouksessa näitä asioita ja päätöksiä tehdään, vaan mitä lähempänä kuntalaista ja itseänsä, niin sitä parempi. Ja sen takia toivon, että kunnissa tämä on ymmärretty, myös niissä, jotka sitten eivät tämän hallituksen jälkeen tukea siihen voisi hakea ja joutuisivat tekemään sitä muutenkin tiukoista omista resursseistaan.

SDP:n käsittelijät ympäristövaliokunnassa ovat tehneet hyvän vastalauseen, ja siinä on käsitelty myös tärkeitä kohtia. SDP on vastustanut jo tämän vuoden talousarviossa ilmastosuunnitelmien poistamista koskevaa säästöä ja myös tässä kohtaa tätä ilmastolaista ilmastosuunnitelmien poistamista.

Tämmöinen politiikka on lyhytnäköistä ja epä johdonmukaista, sillä tämä ilmastotyö kunnissa on merkityksellistä myös siksi, että se lisää sosiaalista hyväksyttävyyttä ja sitoo ihmiset mukaan paikalliseen toimintaan ja sitä kautta kokemukseen tulla osalliseksi ilmastopolitiikasta, ei ajatuksellisesti, että joku muu määrää. Tuki on toiminut hyvänä kannustimena, ja kunnan alueen päästöjen seuraamiseen on saatu työkaluja. Se on auttanut saamaan työn käyntiin.

Minusta tässä on myös tämmöinen pölhö näkemys siitä, että tämä säästö olisi jotenkin taloudellinen, kun ei kuntia velvoiteta tähän. Kaikkein typerintä on juuri se, että me emme tue ihmisiä siirtymiseen, vaan ajamme siihen riskiin, että me joudumme päästökaupasta maksamaan hintaa, koska Suomellekin on omat jaot tehty.

Nyt tässä ei ole käsittelyssä pienenergiatuet, mutta sieltäkin, kun katsotaan, mitä on saatu aikaiseksi 2 500 ja 4 000 euron avustuksilla öljylämmitteisistä luopuville pientaloille, niin on laskettu, että niiden päästövähennyshinta on ollut 28 euroa per tonni. Sitten taas välillä nähtiin jopa 96 euron päästöoikeuden hintoja. Eli tämä siirtymä säästää tulevaisuudessa, ja sen takia kuntien työ tässä on oleellista. Kunnat siis tekevät ilmastoratkaisuja, oli siitä suunnitelmaa tai ei, kun he kaavoittavat, miettivät kaavoituksen energiavaatimuksia, maankäytön ratkaisuja, liikennesuunnittelua, julkista liikennettä, energiayhtiöidensä omistajaohjausta ja julkisissa hankinnoissa. Kaikista näistä muodostuu se Suomenkin päästö. Vaikka sitten tietenkin sanotaan, että pienessä kunnassa pienet säästöt ja isossa isot, niin en

Pöytäkirjan asiakohta PTK 122/2024 vp

haluaisi tätä eritasa-arvoistavaa tai eriyttävää politiikkaa viedä eteenpäin. Elikkä tässä hallituksen suunta on väärä.

Elämme aikaa, jolloin ilmastonmuutos on kiihtymässä niin, että on todellinen vaara saavuttaa keikahduspiste, jonka jälkeen muutokset ilmastossa ovat hallitsemattomia. Se tuntuu kaukaiselta ja globaalilta, mutta kun se metsäpalo tai tulva osuu omaan kuntaan, niin ymmärrys siinä lisääntyy ikävällä tavalla.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen.

15.49 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Siitä, että kuntien ilmastosuunnitelman velvoite poistetaan, en ole pahoillani. Ajatelkaa näitä pieniä kuntia, joiden talous on vedetty tänä päivänä niin tiukalle — työntekijät, virkamiehet valmistelevat asioita siellä tukka putkella omaa aikaansa säästämättä stressin äärirajoilla. Kun siihen vielä teitte tällaisen jonninjoutavan suunnitelman, jolla ei ole kunnissa mitään merkitystä, niin se on kyllä resurssien haaskausta pahimmasta päästä.

Ensimmäinen asia ilmastopolitiikassa, mitä pitää tehdä, on tietenkin näiden väärien päästölukujen oikaisu. Millä oikeudella, te arvoisat edustajat, naama totisena vaaditte täältä, että maksetaan ne 15 miljoonan tonnin väärät päästöt, jotka Suomelle maksavat vuosittain enemmän kuin miljardi euroa ja ensi talvena vielä enemmän, koska hiilitonnin hinta päästökaupassa nousee koko ajan? Maksatetaanko nämä laskut meidän nuorilla, jotka menettävät siinä samalla pikkuhiljaa, kun kilpailukyky on mennyt, osan työpaikoistaan, varmasti eläketurvansa ja myös sosiaali- ja terveydenhuollon nykyisen tason? Sitäkö tässä oikeasti halutaan? Eihän tämä voi näin mennä, että on täysin väärät luvut, joita on ympäristöministeriöstä syötetty tuonne Euroopan unionin komissiolle, vaikka minne, että laskelmat saadaan heille mieleisiksi, jotta päästään suojelemaan Suomen metsiä.

Suomihan on aidosti hiilineutraali maa — eikö pikkuhiljaa ruvettaisi puhumaan rehellisesti, miten tämä asia on? Tästä on niin monta tietoa olemassa. Nasakin on sen tutkinut, ja siitä on olemassa tarkat tiedot, vaan eivät ole päässeet Suomen mediassa julkisuuteen nämä tiedot. Millä oikeudella te vaaditte suomalaisia perheenäitejä luopumaan rahoistaan niin että pienet lapset kulkevat hyvin niukoissa olosuhteissa pahimmillaan niin, että heillä ei ole mahdollisuuksia edes harrastuksiin?

Onhan tämä käsittämätöntä touhua, että täällä me hyvinvoivat ihmiset sälytämme perheille ja pienille eläkeläisille ja yleensä taloudellisissa vaikeuksissa oleville ihmisille lisää kustannuksia — muka tekisimme jotain ilmastopolitiikkaa, höpö höpö. Suomen päästöt koko maailman päästöistä on yksi promille. Kiina työntää ilmakehään kiihtyvällä vauhdilla hiilidioksidia polttamalla valtavat määrät kivihiihtä. Samoin tekee Saksa, samoin tekee Puola, samoin tekee Intia, samoin tekee Yhdysvallat. Ja nyt kun presidentti Yhdysvalloissa vielä vaihtuu, niin tiedätte, miten siinä käy. Kun tiedätte, kuka uusi energiaministeri on, niin tiedätte, mitä siellä rupeaa tapahtumaan. Siellä öljynkulutus aivan varmasti kasvaa ja maakaasun kulutus kasvaa, ja Suomi-poika yhdellä promillella rupeaa maailmaa parantamaan. Tulkaa nyt, hyvät ihmiset, järkiinne. Eihän me voida näitä Suomen perheitä ja vähätuloisia eläkeläisiä tai pienituloisia palkannauttijoita ajaa konkurssiin.

Jos päästökaupan lukuja ei ruveta nyt oikaisemaan, se tarkoittaa käytännössä sitä, että kun tämä sekoitevelvoite polttoaineisiin tulee ja sitten niitä ruvetaan laskuttamaan bensiinin hinnassa, niin se nousee 30—40 senttiä, jopa 70 senttiä litralta. Laskelman mukaan yhden kuorma-autoilijan vuotuinen kustannus nousee noin 45 000 euroa, ja täällä kirkkailla sil-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 122/2024 vp

millä puhutaan aatteellista höpö höpöä, että olemme ilmastoneutraaleja. Me olemme aidosti jo nyt. Meidän ei tarvitse lähteä Saksan maksumieheksi eikä tarvitse mennä Intian eikä Kiinan maksumieheksi, niin että pitäähän meillä edes jonkunnäköinen omatunto olla tallessa.

Millä oikeudella Suomen eduskunta sälyttää suomalaisille perheille lisäkuluja, jotka perustuvat väärin tietoihin? Verotuksen ja kaiken muun laskutuksen pitää perustua todellisiin, oikeisiin tietoihin eikä tällaisiin tuulesta temmattuihin lukuihin, joita muuan pieni ääri-liike on tässä maassa ajanut ja saanut syötettyä tuonne komission tietokantoihin. Pitäähän tähän joku järki löytyä, vai kuvitteleeko joku, että meillä ensi keväänä on talous nousussa, kun tehdään kuntien ilmastosuunnitelmat. Voi hyvänen aika. Se promille eli yksi tuhannesosa on siellä edelleen. Vaikka me kaikki suomalaiset poistuisimme tältä tähdeltä ja lopettaisimme hengittämisen ja kaikki tulet sammutettaisiin Suomessa, niin mitään emme voisi vaikuttaa tähän tilanteeseen, emme mitään. Ei Suomeen tule mitään semmoisia tulvia eikä hyökyaaltoja eikä maanjäristyksiä — jos nyt ei meteori kohdalle satu, niin kaikilta muilta osin olemme turvassa. Ei meidän tarvitse mennä sijaiskärsijöiksi eikä uhriutua tässä tilanteessa. Se, että Saksa purkaa ydinvoiman ja alkaa käyttämään kivi- ja ruskohiiltä, ei ole meidän vika eikä meidän tarvitse siihen reagoida mitenkään. Meidän pitää rakkaasta isänmaasta pitää huoli ja lopettaa tämä höpöhöpöhomma. Kuvitteleeko joku, että työtä tekevä ihminen, joka käy joka päivä tehdastoissa tai vaikka kaupan myyjänä, on suosiollinen maksamaan parisataa euroa vaikka polttoaineista lisää vuodessa? Ei varmasti ole mitään mahdollisuuksia. Jo nyt on noussut sähkön hinta älyttömästi näiden älyttömien toilailujen takia, samoin kaukolämmön hinta. Ja se, että meillä markkinat menevät alamäkeen kolinnalla, johtuu juuri tästä energiakustannusten noususta.

Jos jollakin teistä sattuu sitä rahaa olemaan, niin ilmoittautukaa, voittehan niitä maksaa tuonne Euroopan unionin komissiolle vapaaehtoisesti, mutta älkää panko meidän lapsiperheitä ja pientä palkkaa nauttivia ihmisiä maksamaan tätä. Kyllä minua ottaa aivoon tämä tällainen höpöhöpöpolitiikka. [Perussuomalaisten ryhmästä: Niin meitäkin!] Arvoisat edustajakollegat, eikö teillä ollenkaan satu korvaan tämä, kun yritätte nämä pienituloiset ihmiset ajaa suureen ahdinkoon? Tämän takana on vain se, että niiden ihmisten omaisuus kohtapuoliin ulosmitataan, kun laskut ovat ulosotossa. [Miapetra Kumpula-Natri: Anna edes viedä niiden puhdasta teknologiaa!] Siellä toimeentulotukiluukulla on tänä päivänä jo porukkaa niin paljon, kaikki me sen tiedämme. — Edustaja, ottakaapa selvää, kuinka paljon teidän kotikunnassanne ihmisiä on toimeentulotukiluukulla, ja analysoikaa vähän tuloista. Se on hämmästyttävää. [Juho Eerola: Ei olekaan hallituksen vikaa kaikki! — Vastauspuheenvuoropyyntöjä]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Mennään puhujalistaan, ja voi sitten varata sieltä. — Edustaja Gebhard.

15.55 Elisa Gebhard sd: Arvoisa puhemies! Aloitetaanpa siitä, mikä on johdonmukaisuuden merkitys kaikessa ilmastopolitiikassa. [Hannu Hoskonen: Totuus!] Ilmastotyöhän ei missään nimessä rajoitu vain yksittäisiin vaalikausiin vaan jatkuu niiden yli, ja sen takia on täysin väärä suunta lähteä perumaan sellaisia politiikkatoimia, jotka ovat olleet vain hyvin vähän aikaa voimassa. Minusta kunnat tarvitsevat kyllä työrauhan ilmastotyölleen. Tämä velvoite tehdä ilmastosuunnitelma on ollut vasta vähän aikaa voimassa, joten sen toi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 122/2024 vp

meenpanosta ja vaikutuksista ei ole seurantatietoa. Esityksen vaikutuksia on myös sen vuoksi vaikeaa arvioida.

Lisäksi vaikuttaa kyllä minusta siltä, että hallitus ei nyt ihan ymmärrä tätä kunnissa tehtävän ilmastotyön merkitystä. Kunnat tekevät tärkeitä päätöksiä koskien vaikkapa kaavoitusta, maankäyttöä, energiayhtiöiden omistajaohjausta, julkisia hankintoja ja niin edelleen. Jos kunnat taas jättävät ilmastosuunnitelmavelvoitteen poiston myötä tekemättä ilmastotoimia, nämä toimet olisi jossain muualla sitten korvattava. Muutenhan tämä aiheuttaa sen, että vaikutus ilmastolain mukaisten tavoitteiden saavuttamiseen heikkenee kokonaisuudessaan. Mitään lisätoimia tai vaihtoehtoisia toimia hallitus ei kuitenkaan tästä huolimatta ole esittämässä. Niin ollen tämä esitys on ilmaston kannalta kestävä ja kuntien merkitystä vähättelevä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kosonen.

15.57 Hanna Kosonen kesk: Arvoisa puhemies! On syytä olla johdonmukainen. Tässä juuri edellinen lähetekeskustelu koski esimerkiksi kriittisten raaka-aineiden saatavuutta, ja tämä oli hallituksen toimi vihreän siirtymän investointien vauhdittamiseksi. Tämä vihreä siirtymä liittyy myös aika isosti siihen, minkälaista energiaa Suomessa tuotetaan, ja todellakin myös siihen, minkälaista ilmastopolitiikkaa ja päätöksiä kunnissa tehdään. Sen takia nämä ilmastosuunnitelmat kunnissa ovat tärkeä asia, jotta suunnitelmat myös pystyvät tukemaan sitä, että sinne saadaan niitä investointeja sen kautta, että siellä on esimerkiksi uusiutuvaa energiaa, päästötöntä energiaa tarjolla näille yrityksille ja muille kohteille, joita tänne Suomeen yritetään todella kovasti houkutellessa. Niistä on kova kilpailu.

Tosiaan 90 prosenttia kunnista on jo nämä suunnitelmat tehnyt, erityisesti jokunen pieni kunta on tekemättä, ja tämä rahoituksen loppuminen nyt aiheuttaa sen, että varmasti siellä ei sitten niitä suunnitelmia tehdäkään, vaikka siitä olisi varmasti hyötyä myös ihan suorissa kustannuksissa. Suunnitelmien kautta pystytään sitten kiinnittämään huomiota esimerkiksi rakennusten energiatehokkuuteen ja esimerkiksi julkisen liikenteen päästöttömyyteen ja yleensä siihen kaikkeen sääntelyyn, joka tulee eri puolilta, halusimmepa tai emme, ja lopulta säästämään suomalaisten, kuntalaisten, rahoja, koska se on halvempaa. Kunnilla on tosi ratkaiseva rooli ilmastomuutoksen torjunnassa. Mitä lähemmäs kuluttajaa ja niitä päätöksiä me mennään, niin sitä suurempi rooli ilmastomuutoksen torjunnassa yleensä on.

Tämä on tietysti hallitukselta semmoinen järjestelmällinen linja, saihan Suomi Baksakin kunniainnoin Fossil of the Day, Päivän fossiili -maininnan siitä, että Suomen ilmastorahoitus ja yleensä -toimet ovat nyt rajusti vähentyneet. Meidän sija myös Climate Change Performance -indeksissä on tippunut sijalle 37 maailman maiden joukossa, kun Sipilän kaudella se oli korkeimmillaan sijalla yhdeksän — silloin tehtiin isoja ratkaisuja, esimerkiksi kivihiilen käytön kieltäminen — ja Marinin kaudellakin vielä oltiin siellä 10., 11. sijan tuntumassa.

Kannatan Kallion esittämää vastalauseita.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Pitää muistaa, että vasta toisessa käsittelyssä ovat vastalauseet. [Hanna Kosonen: Kannatan silti.] — Sehän sopii. — Seuraavaksi edustaja Rantanen, Piritta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 122/2024 vp

16.00 Piritta Rantanen sd: Kiitos, arvoisa puhemies! Edustaja Hoskosen innoittamana minäkin tämän puheenvuoron vielä otin. Ehkä toivoisin semmoista laajempaa ajattelua nimenomaan siitä näkökulmasta, että kyllähän esimerkiksi kunnilla on isoja metsäomaisuuksia, ja eikö se ole erityisen tärkeää, että kunnatkin hoitavat metsiään niin että ne kestävät jatkossa ilmastonmuutoksen aiheuttamia muutoksia, että siellä istutetaan useampia puulajeja, jotta se ilmaston kestävyys jatkossa tulee, tai se, että suunnitellaan vaikka joutomaiden metsityksiä.

Niin kuin tässä tuli aikaisemmissa puheenvuoroissa esiin, joukkoliikenteessä meillä on monia ratkaisuja, joilla voimme yhtä aikaa tehdä ilmastolle edullisia ja myös kunnalle edullisia päätöksiä. Energiaratkaisuihin kunnilla on oltava valtavastikin etunojaa siihen, minkälaisia päätöksiä tehdään. Jos seuraa yhtään päätöksentekoa tuolla EU-päässä, niin siellä on jo useita vuosia puhuttu siitä, että polttoon perustuva energiantuotanto olisi loppumassa, niin että kyllähän siellä kunnissakin täytyy osata valmistautua siihen, millä sitä energiaa jatkossa sitten tuotetaan. Tai se, että meillä säilyy peltoja ruoantuotannon alueina. Useissa kunnissa on tällä hetkellä menossa valtavan suuria, teollisen kokoluokan aurinkovoimalahankkeita ja tuulivoimalahankkeita, ja monessa kunnassa niitä ollaan suunnittelemassa nimenomaan niitten viljavien ja ruokaa tuottavien peltujen päälle. Nämähän ovat juuri niitä käytännön asioita, joita siellä kunnassa sitten voidaan tällaisen ilmastosuunnitelman tiimoilta pyrkiä ratkaisemaan.

Kaikki me kannattamme varmasti byrokratian vähentämistä, siitähän tässä ei ole kyse enkään. Mutta silloin kun tällainen suunnitelma tehdään, niin näihin aivan ihmisten lähellä oleviin käytännön asioihin joudutaan ottamaan kantaa. Kun nämä ovat joka tapauksessa niitä asioita, jotka siellä kunnassa koko ajan etenevät, niin kyllä se olisi omasta mielestäni erityisen tärkeää, että siitä käytäisiin sellainen perinpohjainen keskustelu. Uskon, että se hyödyttäisi koko yhteiskuntaa pitkällä aikavälillä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen.

16.03 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Todellakin ilmastotoimia pitää tehdä, mutta pitäähän siinä järkikin olla mukana. Edustaja Razmyr vaatii tällä ilmastotoimia. Minkä takia niitä pitäisi sitten tehdä esimerkiksi Helsingissä? Lopettakaa nyt, hyvät ihmiset, se Italian jätteiden ja maailman jätteiden tänne ajaminen. Katsokaa, mitä tapahtui. Oliko se edustaja Razmyr, tai joku teistä käytti kuitenkin puheenvuoron — anteeksi, jos sanoin sukunimen väärin. Kuitenkin äskeisen puheenvuoron innoittamana: kun Tampereella valtava muovivarasto paloi — kukaan ei ole tutkinut, mistä ne jätteet sinne tulivat, veikkaan, että myös Keski-Euroopasta on tullut, mutta varmaa tietoa ei ole, siksi en varmaankin sitä sano — niin kuinka paljon sillä valtavalla palolla pilattiin tamperelaisten ihmisten ilmaa, kuinka moni hengitti vaarallisia kemikaaleja keuhkoonsa? [Piritta Rantasen väliliuhto] Ja toinen juttu on sitten se — tämä koskee Helsinkiä — että millä oikeudella te olette vaatimassa toisten ilmastotoimia. Itse ajatte kaikki maailman jätteet tänne ja poltatte täällä ne energiaksi. Ajatelkaa nyt, hyvänen aika, että jos siellä tuommoinen palo syttyy, niin eipä ole Ympäristökeskus eivätkä viranomaiset innolla rientäneet Tampereen paloa selvittelemään, sitä, mitä myrkkyjä siellä levisi ympäristöön, vaan kun raakkujoella tuolla kaukana, kaukana pohjoisempana yksi metsäkone ajoi joen yli, koko Suomen lehdistö uutisoi, hyvä, ettei Yleisradio siirtänyt pääkonttoriaan sinne. [Elisa Gebhard: Miten ne asiat liittyvät toisiinsa?] — No kyllä ne liittyvät toisiinsa, koska ympäristönsuojelussa aloite-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 122/2024 vp

taan niistä isoista asioista. — Millä oikeudella miljoonan ihmisen kaupungin hengitysilma pilataan näillä eurooppalaisilla valtavilla jätteillä, joita sitä paitsi Italiasta tänne ajetaan? Ja kaikki me tiedämme, kuka hoitaa Italiassa jätehuollon. [Juho Eerola: Mafia!]

Tässä on EU-parlamentaarikko paikalla. Mitä sanoo Euroopan unionin säännöt siitä, pitääkö rahoittaa tällaista toimintaa, jossa saamamiehenä on todennäköisesti organisaatio, joka ei ole kovin paljon verosta kiinnostunut? En viitsi sitä nimeä sanoa, vaan tiedämme, että semmoinen organisaatio hoitaa lehtitietojen mukaan yli 80 prosenttia Italian jätehuollosta, organisaatio, jota ei paljon veronmaksu kiinnosta. Sitäkö me haluamme Suomeen, hyvät kansanedustajat? Täällä istutaan sitten, katsotaan kämmeniä, että eihän se meillä ollut. Täällä se on nyt ja pysyy. Ja porvoalaisilta voisitte käydä kysymässä, minkä tautta siellä oli viime kesänä semmoinen löyhy, kun tuotiin kaiken maailman moskat tänne Suomeen ja sitten kesä teki niistä sopivaa soppaa. Siinä oli mukava tuolla puutarhassa paistaa makkaraa, kun viereinen satama löyhyksi aivan kauhealle. Sekö on teidän mielestänne ilmastopolitiikkaa? Kyllä olette aika kaukana totuudesta, mutta saahan sitä puhua lämpöisiä, jos vain kantti kestää.

Toinen juttu: Katsokaapa näitä ilmastotoimia, mitä Suomessa on tehty. Meillä on edelleen... Kun edellisessä puheenvuorossa väitettiin, että kunnissa hoidetaan metsät kunnolla, niin Ilomantsi on sen tehnyt jo. Meillä harvennushakkuut ovat ajallaan. On siellä muutama rästi, niitä hoidetaan koko ajan. Metsitetyt alueet on varmasti metsitetty. Siellä uusi metsä nousee kohisten. Vanhat metsät on uudistettu sitä varten, että hiilinielu ei ole toteutunut niissä enää, vaan ne olivat päästölähteitä, ne on uudistettu. Siellä kasvaa nuori voimakas metsä, joka imee ilmasta hiilidioksidia niin, että kohina käy. Se on tehty jo meillä, arvoisa edustajakollega. Kiitos huomiosta, ja tämä tiedoksi teille. Tulkaa katsomaan, voin esitellä teille ensi kesänä. [Piritta Rantanen: Kaikissa Suomen kunnissa ei ole tehty!] — No ei, ei, mutta kuitenkin se on ainut tapa hoitaa ilmastoa: hakata metsät kuntoon sekä vanhat metsät uudistaa, jättää sinne, sinne jää aina vanhoja metsiä, totta kai, mutta siellä pitää olla kasvavaa taimikkoa, nuorta metsää, varttunutta, kasvavaa... [Miapetra Kumpula-Natri: Tuohan kuulostaa suunnitelmalta!] — Totta kai metsäsuunnitelma on olemassa, totta kai on olemassa joka metsänomistajalla, se on selvä asia. Se ei ole mikään ilmastosuunnitelma, se on metsänhoitosuunnitelma, jonka mukaan metsänhoito toteutetaan.

Mutta sitten kun täällä ihmisille te olette vaatimassa, niin eikö demareilla ole enää muuta tehtävää kuin kasata työtä tekeville ihmisille valtavia kustannuspommeja eteen. Tällä menolla, kuulkaa, meillä loppuu metsäteollisuus Suomesta kokonaan. Ja se tarkoittaa... Mitä te sitten teette, kun se duunari lähtee sieltä sahalla taikka sellutehtaalta kilometritehtaalle? Hyvähän meidän on kovalla palkalla täällä viisastella, miten hyvin tämä homma menee, mutta käykää siellä tehtaalla. Suolahdessahan loppuu tehdas, vai joko se loppui, lopetuspäätös on kuitenkin tehty. [Piritta Rantanen: Ei ole vielä tehty! Yt:t on vasta käynnissä!] — Se on ensi vuoden keväällä ainakin lehtitietojen mukaan, saatoinkin lukea väärin. Lukekaa se sama lehti, minkä minäkin olen lukenut. [Piritta Rantasen välihuuto] — Joo, hyvä. — Mutta joka tapauksessa tällä tavalla Suomen metsäteollisuus ajetaan pikkuhiljaa alas, kun puut poltetaan sellukattiloiden sijaan, niitä ei jalosteta, vaan ne menevät polttolaitoksiin energiaksi — valtavat ilmastopäästöt. Kuten tiedätte, niin puusta tulee yhtä motia, yhtä tuotettua megawattia kohti enemmän päästöjä ilmakehään kuin turpeenpoltosta. Tämä on fakta. Ottakaa asioista selvää, älkääkä puhuko ihmisille totuuden vierestä.

Tämän takia toivon, arvoiset edustajakollegat, että me puhumme suomalaisella sydämellä emmekä mene rahoittamaan yhdellä promillella jonkun Saksan taikka Kiinan taikka

Pöytäkirjan asiakohta PTK 122/2024 vp

Intian valtavia päästöjä, sama koskee Venäjääkin tietenkin. Tosin Venäjä vapautui sillä valtavalla metsien kasvulla näistä synneistä aika pitkälti. Sama koskee Suomea. Mikä into teillä on mennä tuhoamaan suomalaisten ihmisten kansantalous? Minä en jaksa ymmärtää sitä. Perheet joutuvat niin isoihin vaikeuksiin, jotta katsokaapa verorasitusta, mikä tänäpä nä heillä jo on. Vieläkö te lisää haluatte? Tiedän omasta kokemuksestani ihmisten kanssa jutelleena, mikä on tämän homman nimi. Ottakaa selvää ja sen jälkeen tulkaa tänne puhujapöytäntöön ilmoittamaan, että lisää tulee lapsiperheille mätkyä, koska pitää ilmastorahoitusta hoitaa. Voi hyvänen aika.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää. [Juho Eerola: Nyt tulee lisää järkeä!]

16.08 **Juha Mäenpää ps:** Arvoisa rouva puhemies! Tuo edustaja Hoskonen esimerkillinen saarna sai minut tänne pömpeliin puhumaan, ja minä ajattelin, että minä nyt kerron kanssa vähän omia näkemyksiä tästä asiasta, minkälaisia ilmastotoimia Suomessa on toteutettu ja miten ne tulevat vaikuttamaan.

Valtiovarainvaliokunnan maatalousjaoston jäsenenä olin tutustumassa Irlannissa ruokavientiin, ja niin kuin te varmaan kaikki tiedätte, niin Suomessa on paljon ladattu odotuksia siihen, että tämä ruokavienti lähtee vetämään maailmalle ja se pelastaisi meidän ruuan hintaa täällä Suomessa ja ruokateollisuuden ja maatalouden ruuantuotannon aseman. Siellä Irlannissa kun kävimme tutustumassa, niin ehkä eniten tuli miettineeksi sitä, kun katsoin sitä heidän pitkäaikaista osaamistaan alalta ja heidän ruokavientiänsä, että ensisijaisesti meidän tulisi täällä Suomessa huolehtia meidän metsäteollisuuden asemasta, [Hannu Hoskonen: Kyllä!] että se pysyy kunnossa, ja yrittää sitten parantaa sitä ruokavientiä.

Tuo edustaja Hoskonen nosti esille turpeen ja sen energiakäytön, ja Hoskonen käytti myös sanaa ”kustannuspommi”. Elikkä täällä sosialistit ovat lyöneet vihreiden kanssa rantaliksi, ja he ovat ilmastomuutosmoukarilla rakentaneet tällaisen kustannuspommin meidän kansalle, metsäteollisuudelle, ja he tekevät sitä nyt myös maataloudelle, kun meidän pitäisi huolehtia siitä, että meidän ruuantuotanto on huoltovarmuuden perusta, ja se pitää säilyttää. Sitä pitää kehittää Suomessa, ja sen asema pitää säilyttää ja tukea sen toimintaa. Edustaja Hoskonen kertoi muovijätteestä, että sitä tuodaan ulkomailta ja sitä poltetaan sen takia, kun täällä on vihervasemmisto päässyt sössimään tämän turveasian. Minä nyt lyhyesti teille tässä kerron, että semmoisen keskimääräisen suon paksuus saattaa olla puolitoista metriä tai se voi olla kolme metriä, ja kun se suo kasvaa siellä ja sitä ruvetaan käyttämään, niin täältä päältä rinnan tasalle on kuiviketurvetta, siitä napaan asti on kasvuturvetta ja siitä nilkkoihin asti on energiaturvetta. Ja kuten hallitusohjelmassa Huoltovarmuuskeskusten muistiossa mainitaan, niin nämä kaikki tuotantomuodot ovat toisistaan riippuvaisia, että niitä pystytään järkevään hintaan toteuttamaan. Jos energiaturvetta ei käytetä eikä nosteta, niin silloin ei myöskään saada kasvuturvetta eikä kuiviketurvetta järkevään hintaan. Tämä pitäisi ymmärtää täällä, että ei voi energiaturpeella vaarantaa tätä meidän muuta ruuantuotantoa. Meidän on nostettava energiaturvetta, sitä kannattaa käyttää. Se on meille huoltovarmuusmateriaali — voisi sanoa, että se on kriittinen materiaali meidän huoltovarmuuden kannalta.

Olen myös ollut semmoisessa kokouksessa, jossa korkealta taholta tuli viesti, että Suomessakin pitää pyrkiä huolehtimaan kotimaisesta energiasta, koska kriisin tullessa energia

Pöytäkirjan asiakohta PTK 122/2024 vp

on ihan yhtä tärkeätä kuin puolustusvoimat tai ruoka. Meidän pitää vaan parantaa juoksua tässä asiassa, ja tämä pitää ottaa vakavasti.

Nyt kun vihervasemmisto on sotinut tätä energiaturvetta vastaan, niin te olette samalla sotineet sitä vastaan, että niiden salaattien ja tomaattien, joita te kiihdyksissänne syötte, tuotanto Suomessa vaarantuu. Ei ole sitten enää kasvihuoneille raaka-ainetta kasvupohjaksi. Ei ole myöskään ruuantuotantoon broilereille kasvualustaa — broilerit kasvavat siellä semmoisessa turvepehkussa. Suomessa on hyvätaisoista turvetta. Se on auttanut sitä, että nyt muun muassa Kiinaan lähdetään viemään Suomesta broilerinkoipia, ja niitä lähdetään viemään sen takia, kun broilerit ovat kasvaneet siinä turpeessa ja niiden jalkojen terveys on viimeisen päälle. Elikkä meillä on nyt oikeasti kriittinen asia. Varmasti siellä vasemmisto ja vihreätkin haluavat, että Suomesta viedään ulos tuotteita, ja me haluttaisiin täällä, että myöskin ruokavienti kasvaisi. Se on oikeasti tärkeää. Se on Suomen huoltovarmuudelle tärkeä asia, että me pystytään sitä ruuan vientiä kasvattamaan. Mutta tiedätkö, mitä nyt näillä ilmastotoimilla, mitä te täällä olette vuosia tehneet, tapahtuu? Tiedätkö te oikeasti, mitä tapahtuu? [Vasemmalta: Tiedätkö te?] — Tiedän. — Nämä kaikki ponnistelut, mitä te teette täällä salissa suomalaisen ruuan — suomalaisen puhtaan, antibioottivapaan ruuan — viennin edistämiseksi, ovat täysin turhia, jos soiden luvitukset ja turpeennosto eivät lähde vauhtiin. Kiinaankaan ei tarvitse viedä broilerin varpaita, kun kuiviketurve loppuu. Te itse aiheutatte tämän ongelman. — Kiitoksia. [Hannu Hoskonen: Pitää laittaa asia kuntoon!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kumpula-Natri.

16.16 Miapetra Kumpula-Natri sd: Arvoisa puhemies! Meillä keskustelussa oli kuntien ilmastosuunnitelmat. Täällähän käytiin aika lämpimiä puheenvuoroja yleisesti ilmastopoliitikasta, ja koko tahtotila oli niin, että nimenomaan tämä keskustelu menisi myös paikallistasoille niin, että paikallisestikin voitaisiin suunnitella niin metsän käyttöä, mahdollisesti turpeesta luopumista tai jatkamista, mikäli sellaista mahdollisuutta esimerkiksi kasvuturpeessa on, jos joitain vanhoja voidaan tehdä, mutta kyllä Suomi on elänyt nimenomaan puhtaan teknologian viennistä.

Minusta harmittavaa tämän lain osalta on se, että me eriarvoistamme kuntia. Monet uudet vihreät hankkeet ja puhtaan teknologian hankkeet voisivat nimenomaisesti osua Suomessa esimerkiksi Itä-Suomeen, jossa voisi olla tarjota tarvittavaa maapinta-alaa, kun teemme uusia aurinkopelteja, tai voisimme tehdä yhdistelmäviljelyä, jossa ovat myös aurinko ja paneelit ja pellot mukana. Sitten meillä on tuulivoimasta oikeastaan kuulunut toistaiseksi vain puhetta siitä, että harmi, että Itä-Suomeen ei ole vielä löydetty ratkaisuja, joilla voitaisiin myös sinne niitä sijoittaa. Nyt täällä kuullaan vain, miten huono idea on, mutta epäilen, että edelliset puheenvuorot eivät olleet hallituksen eivätkä edes keskustan kokonaista linjaa edustavia, koska kyllähän meillä on Suomessa tullut myös tiedoksi se, että oikeastaan ainoat isot kasvuhankkeet ja investoinnit, mitä olemme nähneet, ovat siinä puhtaan teknologian siirtymän listalla, mitä EK ylläpitää. Tällä hetkellä luku taitaa olla yli 200 miljardia. Ne eivät kaikki toteudu, mutta toivon, että Suomi ja eduskunta ja hallitus erityisesti, joilla valta ja vastuu tällä hetkellä toteuttamisessa on, edistäisivät tuota varmuutta, niin että näistä investoinneista edes suurin osa tulisi Suomeen eikä karkaisi vaikkapa Ruotsiin. Sen takia ajattelen meillä tästä aiheena ja käsittelyssä olevasta ilmastosuunnitelmasta, jota kunnat olivat tehneet ennen valtion tukemilla ratkaisuilla niin, että siinä oli yli 2,8 mil-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 122/2024 vp

jardia varattu siihen, ja nytten tekisivät sitten omaa kuvettaan kaivaen, että on toivottavaa ja pitää näin kuntavaalien alla toivoa, että tämä keskustelu myös jatkuu siellä.

Suomen talous voisi paljon paremmin — ja edustaja Hoskonen, vaikka sanoitte, että ei vaikutusta, vaikka Suomi sammuttaisi valot, niin kyllä sillä olisi. Suomi toimittaa todella paljon puhdasta teknologiaa maailmalle, ja maailmalla käytettäisiin likaisempia moottoreita kuin vanhassa kotikunnassani Vaasassa tuotetut Wärtsilän moottorit.

Meillä on tällainen suunta maailman kysynnässä, että haluamme saada puhtaita ratkaisuja ja myös niitä puhtaita investointeja Suomeen. Toivottavasti joka kunta valmistautuu mielellään vaikka etukäteenkin, että tänne — meillä olisi kaavoitettu, valmis alue, johonka paikallisen ilmastosuunnitelman mukaisesti voisi vaikka sen investoinnin tehdä nopeutetusti.

Vaikka täällä aina tuntuu, että joku saa ääniä likaisella teknologialla, niin yhtään yritystä en ole Suomesta nähnyt, joka mainostaisi, että me saastutamme yhtä paljon kuin 90-luvulla, vaan kaikki yritykset ovat jo mukana puhtaassa siirtymässä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Perholehto.

16.19 Pinja Perholehto sd: Kiitoksia, arvoisa rouva puhemies! Naurahdin tuossa tämän keskustelun aikana, kunnes hoksasin, että ei minua sittenkään naurata ollenkaan tämä keskustelu, koska tämä kuvaa aika hyvin sitä, että tänä päivänä tiedetään valtavan paljon ilmastomuutoksesta ja luontokadosta, tiedetään siitä, mitä Suomessa pitäisi tehdä, mitä maailmalla pitäisi tehdä. Ja edelleen, kun puhutaan ilmastotoimista, ilmastomuutoksen vaikutuksiin varautumisesta, niin se on täällä yleinen vitsi, ja se minua ei itse asiassa naurattanut, kun enemmän pohdin.

Se, miksi pyysin kuitenkin puheenvuoroa, liittyy tähän varsinaiseen hallituksen esitykseen. Jo aiemminhan vietiin rahat näistä kuntien ilmastosuunnitelmista, joten sinällään on ihan loogista, että myös tämä velvoite poistetaan, mutta minusta tässä on kyse paljon suuremmasta asiasta kuin pelkästään siitä, tuetaanko julkisen vallan toimesta tätä kuntien ilmastotyötä. Nimittäin tällä on myös signaali vaikutuksensa siihen, pitääkö ylipäänsä kunnissa ja kaupungeissa tehdä tätä.

Edustaja Kumpula-Natri edellä hyvin kuvasi sitä, että tähän ei ole mitään pelkästään harmillista toimintaa kunnille ja kaupungeille, vaan ennen muuta mahdollisuuksia, joita niiden kannattaa jatkossakin tietenkin pitkäjänteisesti ja suunnitelmallisesti hyödyntää.

Yksi konkreettinen esimerkki omasta kotikaupungistani on se, että kun siellä on laadittu tätä ilmastosuunnitelmaa lakisääteisesti, niin samalla on kartoitettu niitä paikkoja, joissa voidaan yhtäältä torjua ilmastomuutosta, varautua sen vaikutuksiin, esimerkiksi hulevesien kautta, torjua luontokatoa, vahvistaa luonnon monimuotoisuutta ja ennen muuta kolmantena pilarina säästää rahaa, ja sehän nimenomaan on se hyvä puoli, joka tällaisessa toiminnassa on.

Nostan esiin vielä asian, jota tässä keskustelussa en ole kovin vahvasti havainnut, ja se on tämä kritiikki koskien sitä, että yksi perustehan tälle hallituksen esitykselle on myös norminpurku. Ajattelen kyllä vahvasti niin, että samaan tapaan kuin kunnilla on esimerkiksi lakisääteinen velvoite laatia kuntastrategia, niin yhtä lailla sitten voidaan varmasti norminpurkuun vedoten ajatella, ettei kuntien tarvitse tehdä sitä enää, niiden ei tarvitse jatkossakaan enää hyvinvointia suunnitella millään tavalla. Minusta olisi toivottavaa, että tällaisesta asiasta, joka tuo mahdollisuuksia kunnille ja kaupungeille eikä juurikaan maksa valtiolle,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 122/2024 vp

ei tarvitsisi lähteä luopumaan, vaan ennen muuta pohdittaisiin, mitä yhteistä hyvää voidaan tuoda. Ja ehkä jätän tämän turpeen ja broilerit tässä kokonaan kommentoimatta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rantanen, Piritta.

16.22 Piritta Rantanen sd: Kiitos, arvoisa puhemies! Harmillista, että edustaja Hoskonen jo kerkesi poistumaan, kun hänelle olisin vastannut oman kotikaupunkini esimerkillä siitä, kun hän tuossa sanoi, että ”kyllähän kaikki metsänomistajat pitävät huolen siitä, että metsät ovat kunnossa, ja kyllä kaikki metsänomistajat pitävät huolen, että ne ovat ilmastonestäviä tulevaisuudessa”. Näinhän ei aidosti kaikissa kunnissa ollenkaan ole. Meidänkin Jämsän kaupungissamme kaupunki on muodostunut useiden kuntaliitosten jälkeen, eikä ole kuin muutama vuosi sitten, kun meillä löytyi vielä monta sataa hehtaaria maata, josta kukaan ei edes tiennyt, että sitä omistetaan. Ne tilanteet ovat hyvin erilaisia. Ja siitähän nimenomaan on kyse, että kun tällaisia suunnitelmia tehdään, niin ehkä meilläkin olisi bongattu ne kadonneet metsät, jotka joillain todella vanhoilla kiinteistötunnuksilla olivat jääneet rämettymään. Ja siitähän on kyse, että sitten siellä kunnassa vaikka tehdään päätöksiä siitä, miten ne niitä jatkossa hoidetaan, että ne ilmastoa paremmin vastaanottaisivat.

Mutta ehkä tämä keskustelu kokonaisuudessaan on tärkeää siitäkin syystä, että tässä näkee sen, kuinka polarisoitunutta se on. Tässä toinen puoli haluaa hakea ratkaisuja, haluaa päästä asioissa eteenpäin, eikä katsella menneisyyteen — esimerkiksi ennallistamisasetuksessa tällä hetkellä puhutaan 1700-luvusta, että pitäisi palauttaa sinne — vaan nyt on katse siihen, mitä voimme tehdä jatkossa paremmin, tulevaisuudessa paremmin, myös ilmastoa silmällä pitäen. Ja osa sitten ei haluaisi muuttaa mitään.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Eerola.

16.23 Juho Eerola ps: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Perholehto tuossa hieman avasikin, minkä takia häntä nauratti. Kiinnitin huomiota, että moni muukin täällä naureskeli, myös minä itse, silloin, kun tässä edustajat Hoskonen ja Mäenpää puhuivat. Ja toivon, että myös muilla, kuten itselläni, se oli sellaista hyväntahtoista naurua eikä missään tapauksessa ainakaan ivanaurua. Nimittäin siellä oli totuuden siementä paljon heillä puheissa.

Nimittäin nämä metsäteollisuuden toimintaedellytykset, turvetuotanto sekä tämä ruoantuotanto, ovat kaikki erittäin tärkeitä seikkoja tässä maailmanajassa tämän meidän maamme huoltovarmuuden kannalta. Ja erityisesti se, mitä edustaja Mäenpää sanoi turpeentuotannosta ja sen kytkeytymisestä, sen yhteydestä, tähän ruoantuotantoon, on jäänyt monelta tässä maassa valitettavan pahasti huomiotta.

Me voitaisiin halutessamme Suomessa olla sekä ruoan- että energiantuotannossa ja niiden suhteen lähes omavaraisia, jos vain haluaisimme — jos otettaisiin nämä turpeen ja sen kaiken, mitä äsken mainitsin, mahdollisuudet huomioon — eikä täällä tarvitsisi välttämättä sitten mitään italialaisten jätteitä polttaa, kuten tuossa jo mainittiin.

Mutta, kuten sanottu, tämä menee nyt pikkuisen ohi tästä esityslistan otsikosta. Kuitenkin nämä kuntien asiat olivat tässä esillä enemmänkin. Ja kuten tiedetään, niin kuntien tehtävät ovat nousseet aika paljon siitä, nämä lakisääteiset tehtävät, mitä ne olivat vaikka joskus 30 vuotta sitten tai jopa vielä aiemmin. Ja nämä tietyt velvoitteet ovat ajaneet kuntia, vaikka tässä on paljon mahdollisuuksia, myöskin hankaluuksiin ja vaikeuksiin, että sikäli ihan ok, että välillä hieman myöskin näitä velvoitteita kevennetään. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 122/2024 vp

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 151/2024 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.